

Sandvikens Kommun

Smassens förskola

Plan mot diskriminering och kränkande särbehandling

Planen omfattar utbildning för barn i åldrarna 1-5 år

Läsåret 2017-2018

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Smassens förskola med verksamhet för barn i åldrarna 1-5 år

Ansvarig för planen

Alla förskollärare och barnskötare vid förskolan ansvarar för att planen efterlevs. Ytterst ansvarig är förskolechef

Vår vision

På Smassensförskola ska alla barn känna sig trygga och bli respekterad , oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. På vår förskola ska inget barn bli diskriminerat, trakasserat eller utsatt för kränkande behandling.

Planen gäller under tidsperioden

2017-10-01-2018-09-30

Läsåret

2017-2018

Barnens delaktighet

Barnen har svarat på intervjufrågor. Trygghetsvandringar har genomförts. Samtal med barnen i den dagliga verksamheten.

Vårdnadshavarnas delaktighet

I den årliga föräldraenkäten finns frågor som ingår i planen. Föräldrarna involveras i de terminsvisa utvecklingssamtalen samt vid föräldramöten, verksamhetsvisningar och den dagliga kontakten vid lämning och hämtning.

Personalens delaktighet

Varje avdelning har en representant i vår LOK-grupp som ansvarar för likabehandlingsarbetet.

Förankring av planen

För personalen på verksamhetsmöten och på utvecklingsdagen den 30 oktober 2017, för barnen i den dagliga verksamheten och för vårdnadshavare på föräldramöten, verksamhetsvisningar och utvecklingssamtal.

Utvärdering av fjolårets plan

Främjande åtgärder

Etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning/kränkande behandling

Vi har startat upp arbetet kring användandet av AKK men behöver arbeta vidare med användandet i dagliga arbetet. Vi använder AKK i rutinsituationer på varje avdelning i dagsläget.

All personal har deltagit i IT , NGL genom APT men det är ett arbete som vi måste arbeta vidare med för att stärka barn i alternativ kompletterande kommunikation.

Konfliktlösning i lek (kränkande behandling)

Vi fördelar oss så långt det är möjligt över hela gården och deltar så långt det är möjligt i leken för att stötta barnen i konflikter. Genom att ha ett positivt och bekräftande arbetssätt ser vi att barnen har mycket mindre konflikter nu än tidigare. Vi arbetar även med att ha en pedagog som har uppgiften att ta emot barn/vårdnadshavare och även har uppsikt över var barnen befinner sig så att övriga pedagoger kan delta mer i leken. Vi lär barnen att använda stop-handen för att förebygga kränkning barn-barn.

Ålder och kön

Genom att skapa möjligheter för barn att sortera och veta vad saker ska vara så kan vi se att barnen tar mer ansvar för vårt material än tidigare. Barnen har varit med och diskuterat miljö och material och det har i sig gett effekt då de kan utöva inflytande. Materialet som är tillgängligt tillgodoser i större utsträckning flickor/pojkar och barngruppens behov. På yngre avdelningarna är pedagoger uppmärksamma på vad barnen är intresserade av och ändrar miljön därefter.

Förebyggande åtgärder

Etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning

Under året har all personal genomgått utbildning i flerspråkighet i förskolan (skolverket). Utifrån diskussioner och större kunskap i ämnet har vi kommit fram till ett gemensamt förhållningssätt som gynnar våra barn på förskolan.

Små grupper (kränkande behandling)

Alla avdelningar har arbetat med att fördela sig i mindre grupper under dagen och pedagogerna fördelar sig där barnen är.

Toalettbesök

Toaletterna är märkta med röd hand som betyder upptaget och grön hand som betyder ledigt, åtgärden fungerar till och från. Diskussioner med barnen om att grön betyder ledigt och man respekterar varandra genom att inte gå in på toaletten när röd hand hänger

synlig vid toalettdörren. De barn som uttrycker att en vuxen ska finnas utanför dörren har fått sin önskan tillgodosedd.

Ålder

Gruppindelningarna sker nu mer efter intresse och behov än efter ålder.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Genom observationer i barngrupperna, intervjuer med barnen, trygghetsvandring och samtal med vårdnadshavare. Brukarenkät.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller köns uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Hur barn har involverats i kartläggningen

Barnen har svarat på intervjufrågor och deltagit i trygghetsvandringen utifrån mognad.

Hur vårdnadshavare har involverat se kartläggningen

Vårdnadshavare har svarat på brukarenkät samt genom dagliga kontakten.

Hur personalen har involverats

Utifrån diskrimineringsgrunderna, kränkande behandling har personalen;

- Observerat barngruppen
- Intervjuat barnen
- Genomfört trygghetsvandring
- Samlats i arbetsgruppen och sammanställt och fört dialog kring kartläggningen som genomförts

Resultat och analys

- Konflikter kan uppstå när barnen vill ha samma saker.
- Vi har sett att när många barn vistas på liten yta inomhus så ökar risken för konflikter mellan barn.
- I observationer och kartläggningar har vi sett att många barn (flerspråkiga) inte får möjlighet att uttrycka sig och därigenom inte heller kan utöva inflytande i verksamheten
- Miljöerna på förskolan speglar inte vår interkulturella vardag
- Barn med annat språk har svårt att föra fram sina synpunkter och förstå innebörden av bilderna och tecken.

Främjande åtgärder

Etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning/kränkande behandling

Mål

Barnen får stöttning i att känna stolthet över sig själva samt att kunna uttrycka sig
Följs upp kontinuerligt på avdelningsmöten och månadsvis på APT möten.

Insats

- Anställa fler tvåspråkig personal
- All personal använder sig av AKK

Motivering

Barn med annan etnisk tillhörighet som har svårt att föra fram sina åsikter och utöva inflytande i verksamheten. Genom tillgång till flera språk förebygger vi många missförstånd. Yngre/äldre barn som inte har språket kan uttrycka sig genom alternativ kompletterande kommunikation.

Ansvarig

All personal i varje arbetslag samt förskolechef

Datum när det ska vara klart 20180831

Konfliktlösning i lek (kränkande behandling)

Mål och uppföljning

Ge barnen verktyg att hantera/lösa konflikter

Följs upp kontinuerligt på avdelningsmöten samt redovisning av resultat 2 ggr under året.

Insats

-Personalen ska fördela sig över hela gården där barnen uppehåller sig för att stödja barnet i leken och konflikthanteringen

-All personal använder sig av stopphanden

Motivera åtgärd

De flesta konflikterna handlar om vem som ska vara där och när barnen vill ha samma lekmaterial

Ansvarig

All personal i arbetslaget

Datum när det ska vara klart

20180831

Ålder och kön

Mål och uppföljning

Förskolans verksamhet ska spegla ett interkulturellt perspektiv

Uppföljning sker kontinuerligt under året

Insats

-Föra diskussioner i personalgruppen om hur miljön/material ska utformas på avdelningen

-Föra in material som speglar interkulturellt perspektiv i verksamheten

-Anställa mer flerspråkig personal

Motivera åtgärd

I kartläggningen har vi sett att interkulturell miljö/material inte alltid tillgodoser och synliggörs på förskolan

Ansvarig

All personal på avdelningen, samt förskolechef

Datum när det ska vara klart

20180831

Förebyggande åtgärder

Etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Barnen får stöttning i att känna stolthet över sig själva och sin kultur.

Följs upp kontinuerligt på avdelningsmöten och månadsvis på APT möten.

Åtgärd

- Anställa mer flerspråkig personal

Motivering

Barn med annat språk har svårt att föra fram sina synpunkter och förstå innebörden av bilderna och tecken

Ansvarig

All personal i varje arbetslag, samt förskolechef

Datum när det ska vara klart

20180831

Små grupper (kränkande behandling)

Mål och uppföljning

Alla barn ska uppleva att de är trygga i sin barngrupp

Intervjuer en ggr/termin samt på personalens avdelningsmöten en gång månad

Åtgärd

-Förskolans verksamhet organiserar sig så att varje barn får möjlighet att vistas i mindre grupper under delar av dagen

Motivera åtgärd

I intervjuer och kartläggning har det visats sig att det finns risk för kränkningar när många barn vistas på liten yta inomhus

Ansvarig

All personal i arbetslaget

Datum när det ska vara klart 20180831

Rutiner för akuta situationer

Policy

- På vår förskola ska inget barn bli diskriminerat, trakasserat eller utsatt för kränkande behandling.
- All personal har gemensamt ansvar gentemot anmälningsplikten

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

- Personal håller god uppsikt över barn inomhus och utomhus
- Barn tas på allvar av pedagoger om något har inträffat som upplevs som kränkande
- Vårdnadshavare kan vända sig till den pedagog som de känner förtroende för
- Vårdnadshavare kan alltid vända sig till förskolechef, tfn 026-24 21 71

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

Om kränkning mellan barn uppstår agerar vi på följande sätt

- Alla vuxna som ser, hör eller bevittnar ett kränkande beteende ska reagera med samtal med de berörda barnen
- Vårdnadshavare informeras om händelsen vid den dagliga kontakten

Vid enstaka kränkningar

- Ansvarig pedagog samtalar med berörda barn och informerar föräldern

Vid upprepade kränkningar;

- Pedagog (pedagog som ansvarar för barnet ,ansvarsbarn) och vårdnadshavare träffas och beslutar om en lösning och bestämmer tid för uppföljningssamtal
- Deltagande pedagog dokumenterar händelsen samt överenskommelsen
- Dokumentationen förvaras hos förskolechef

Om kränkningen fortsätter

- Rapport till förskolechef som kontaktar vårdnadshavare. Efter dialog med vårdnadshavare beslutas om åtgärd och uppföljning
- Ansvarig för åtgärd och dokumentation är förskolechef.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal eller andra vuxna

- Vi tar alltid barnets parti genom att hävda barnets okränkbarhet
- Samtliga personal som ser, hör eller bevittnar ett kränkande beteende ska ta upp händelsen vid lämpligt tillfälle, så snart som möjligt
- Den som sett/hört anmäler det till förskolechef på avsedd blankett

Vid enstaka händelser

- Kontakta alltid förskolechef

- Förskolechef samtalar med den berörde som får ge sin version om händelsen. Förskolechef beslutar om eventuella åtgärder och uppföljning
- Ansvarig för att åtgärder genomförs, dokumentation skrivs och förvaring av dokumentationen är ansvarig förskolechef

Om kränkningen fortsätter

- Tag skyndsamt kontakt med förskolechef som efter dialog med vårdnadshavare beslutar om vidare åtgärder och uppföljning
- Ansvarig för att åtgärder genomförs, dokumentation skrivs och förvaring av dokumentationen är ansvarig förskolechef

Om grov kränkning sker

- Ta genast kontakt med förskolechef, som beslutar om eventuell anmälan till socialtjänst eller polis
- Förskolechef informerar vårdnadshavare
- Ansvarig för att åtgärder genomförs, dokumentation skrivs och förvaring av dokumentationen är ansvarig förskolechef
- Förskolechef anmäler till skolformschef för förskolan

Rutiner vid dokumentation

- All dokumentation sker på avsedd blankett och i enlighet med Kunskapsförvaltningens rutiner
- All dokumentation förvaras hos förskolechef

Incidentrapport skrivs

- Vid allvarliga händelser som kräver mer ingripande åtgärder än tillsägelser eller kortare samtal med barnen/personalen för att utreda upp situationen. I rapporten anges vilken diskrimineringsgrund som avses

Ansvarsförhållande

- **Samtliga personal i verksamheten** som ser när barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling ansvarar för att rapportera det till förskolechef (blankett 1)
 - **Förskolechef** inleder utredning för att förhindra att trakasserier och kränkningar sker i framtiden enligt SL 6 kap. 10§
 - **Förskolechef** träffar ansvarig förskollärare/barnskötare och dokumenterar händelsen samt planerade åtgärder (blankett 2)
 - **Förskolechef** rapporterar till skolformschef för förskolan (blankett 3)
 - **Skolformschef** för förskolan rapporterar till huvudmannen (blankett 3)
-
- Rapportering och dokumentation sker på avsedda blanketter som finns på intranätet.

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när förskolan på osakliga grunder behandlar ett barn sämre än andra barn och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion, religiös eller annan trosuppfattning.

Diskriminering kan till exempel ske genom förskolans regler eller rutiner.

Med Direkt diskriminering; menas att ett barn behandlas sämre än andra barn. Ett exempel kan vara när en pojke går före en flicka i kön till en förskola med motiveringen att det redan går så många flickor på den aktuella förskolan.

Med Indirekt diskriminering; man kan också diskriminera genom att alla behandlas lika. Det sker när förskolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Exempel; alla barn serveras samma mat, då diskriminerar förskolan indirekt de barn som av religiösa skäl behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker barns värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara

- Fysiska slag (knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (teckningar, lappar, och fotografier)

Trakasserier

Är uppträdande som kränker ett barns värdighet och som har samband med

- könen
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- ålder

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att barnet eller vårdnadshavare har anmält förskolan för diskriminering eller påtala förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling.

Kränkande särbehandling

är ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Det kan vara att retas, mobba, frysa ut någon, knuffas eller att rycka någon i håret.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Förskolan ska förebygga och förhindra könsdiskriminering. Förskolan ska också förebygga och förhindra trakasserier som har samband med kön liksom sexuella trakasserier.

Exempel på vad som kan vara diskriminering och trakasserier;

- En flicka går före en pojke i kön till en förskola med motiveringen att det redan finns en stor majoritet pojkar på förskolan.
- När barnen leker på gården berättar Peter för sin förskollärare Gunilla att han vill ha en likadan röd mössa som Fatima. Han tycker att den är väldigt fin med glitterhjärtan på. Gunilla säger skrattande att "Då kanske vi ska kalla dig för Petra, så att andra inte tror att du är Fatima". Hon berättar för de andra barnen om det och alla skrattar åt Peter.

Sedan 1 januari 2009 skyddas barn i förskolan mot diskriminering och trakasserier som har samband med könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder.

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck menas att någon inte identifierar sig som pojke eller flicka. Transpersoner är ett paraplybegrepp som används om människor som på olika sätt bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck. De bryter mot föreställningen om hur pojkar och flickor förväntas vara och se ut.

Diskrimineringsgrunden har inget samband med sexuell läggning. Personer med könsöverskridande identitet eller uttryck kan vara såväl homo-,bi- som heterosexuella.

I diskrimineringslagen används begreppet "könsöverskridande identitet eller uttryck". DO har valt att använda "könsidentitet eller könsuttryck" eftersom lagens begrepp signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala".

Ett exempel;

Sedan ett år tillbaka markerar Erik, 5 år, tydligt att hon helst vill vara flicka och kallas hon eller henne. Föräldrarna har gått med på hennes önskemål att bära klänning. En dag är Erik ledsen när pappa kommer till förskolan för att hämta henne. Hon berättar att hon inte fick följa med på utflykt eftersom hon vägrade att ta på sig ett par byxor. Pappa frågar personalen om varför Erik skulle byta till byxor och får svaret; "Det får vara någon måtta med tramset". Pappan blir också uppmanad att i fortsättningen klä Erik i "riktiga kläder" eftersom några barn har börjat reta henne för att hon bär klänning.

Ålder

Barn får inte diskrimineras eller trakasseras i förskolan på grund av ålder.

Det är tillåtet att särbehandla i förskolan på grund av ålder om

- Särbehandlingen gäller tillämpning av en bestämmelse som rör ålder. En sådan bestämmelse kan exempelvis finnas i skollagen eller någon förordning som rör skolan.
- Särbehandlingen har ett berättigat syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Förskolan ska arbeta mot rasism.

Exempel på diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet;

- En förskola med många barn med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn när man tar in nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp
- En av förskollärarna uttalar sig negativt om polacker inför barnen. I barngruppen finns ett polskt barn som tar illa vid sig.

Religion och annan trosuppfattning

Religionsfrihet är skyddad i såväl internationella konventioner som i svensk grundlag. Alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Föräldrar har också rätt att uppfostra sina barn i enlighet med sin tro.

Begreppet trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel ateism, buddism. De anses ha ett naturligt samband med eller vara jämförbar med religion.

Exempel på diskriminering eller trakasserier som har samband med religion eller annan trosuppfattning;

- Axel går i Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens söndagsskola. Hans dagbarnvårdare säger "Usch vilket trams! Ska du bli en sådan där bibelfanatiker?"
- Salima blir ledsen eftersom några av de andra barnen brukar skratta åt hennes mamma som bär muslimsk huvudduk när hon kommer och hämtar henne. En av barnskötarna tröstar Salima, men vidtar inga åtgärder.

Funktionshinder

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av funktionshinder.

Vad menas med funktionshinder; varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. Begränsningen av funktionsförmågan måste bestå över tid. Graden av funktionshinder har däremot ingen betydelse.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med funktionshinder.

- Anna som har ADHD får inte börja på samma förskola som sin storebror. Kommunen, som tillämpar syskonförtur, tycker i detta fall att Anna ska börja på en annan förskola. Där finns det andra barn med samma diagnos och personalen har därför kunskap om denna.
- David har muskeldystrofi som gör att han går klumpigt och ostadigt och har lätt för att falla. Några av barnen brukar reta David och kallar honom "Snubbelfot". Personal har hört att han blir retad, men har inte vidtagit några åtgärder.

Sexuell läggning

Förskolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Förskolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

Med sexuell läggning menas;

- Homosexualitet
- Bisexualitet
- Heterosexualitet

Exempel på diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning;

- Johanna är ny på förskolan och ska fylla i sitt familjetråd. Hon får en förtryckt mall där mamma och pappans namn ska fyllas i. Hon vill ha ett nytt papper med mamma och pappa. Men får till svar att hon kan stryka över pappa och skriva dit "den andra tantens namn".

Kränkande behandling

Förskolan ska också förebygga och förhindra det som i lagen benämns som kränkande behandling (14 a kap. skollagen.)

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker ett barns värdighet, men saknar koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Exempel på det som i lagen benämns kränkande behandling.

- Patrik vill inte gå och sätta sig vid matbordet för att äta mellanmål. En av de anställda sätter då fast honom i en bygelstol, så att han inte kan komma loss. Hon skriker åt honom och skjuter bort stolen till andra sidan rummet trots att Patrik är ledsen och gråter.